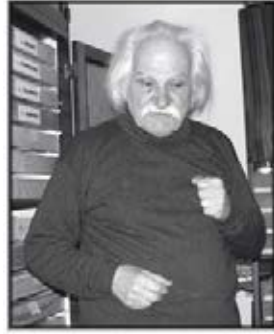

Elena – Mihaela ȘTEFURĂ

PROFESORUL IOAN NEMEȘ - OMUL CU O MIE DE IDEI

Motto: „M-am născut fără drepturi, doar cu îndatoriri, dominante fiind munca și altruismul”.

Ioan Nemeș

Supranumit de prieteni și cunoscuți „*omul cu o mie de idei*”, profesorul Ioan NEMEȘ a fost o persoană enigmatică, cu o acuratețe a gândirii incredibilă și de o mare vioiciune spirituală.

S-a născut la data de 19.01.1924 în județul Suceava (comuna Udești), într-o familie modestă; tatăl Gheorghe, funcționar public la Finanțe, originar din Siret, mama Artemisia, casnică, din comuna Udești (Suceava). Copilăria și-a petrecut-o la casa bunicilor de la Udești alături de alți cinci frați și surori, Ioan fiind penultimul copil, alintat în familie și Neli. Familia Nemeș a avut în total opt copii, dintre care doi au murit la naștere. Împrejurimile casei bunicilor și lunca Sucevei, unde, copil fiind alerga adeseori cu pălăria după fluturi, i-au stârnit interesul pentru natură. Dar cel ce avea să-i fie un îndrumător în conturarea profilului său intelectual a fost unchiul său (fratele mamei), învățătorul și primarul Sucevei Eugen Vărzaru, prieten foarte apropiat al savantului Nicolae Iorga. De la acest unchi, profesorul Nemeș a moștenit o bibliotecă vastă printre care și multe cărți de știință, precum și o ediție completă a cărților lui N. Iorga dedicate cu autograf unchiului amintit, colecție unică, din păcate distrusă imediat după război de frica comuniștilor.

Încă din copilărie Ioan Nemeș a avut o dorință mare de cunoaștere, citea enorm și avea mereu idei în tot ceea ce întreprindea. A urmat Școala Primară din Suceava și mai apoi studiile liceale la Liceul „Ștefan cel Mare” (1943) din aceeași localitate, liceu de care va rămâne legat sufletește, după terminarea facultății reântorcându-se aici ca profesor. Ca elev s-a remarcat la matematică, fiind singurul care în acea perioadă a terminat liceul cu media 10. În perioada liceului este componentul unei formații de muzică ușoară ca instrumentist la contrabas, cântând prin diverse restaurante, cu banii

după război de frica comuniștilor. Încă din copilărie Ioan Nemeș a avut o dorință mare de cunoaștere, citea enorm și avea mereu idei în tot ceea ce întreprindea. A urmat Școala Primară din Suceava și mai apoi studiile liceale la Liceul „Ștefan cel Mare” (1943) din aceeași localitate, liceu de care va rămâne legat sufletește, după terminarea facultății reântorcându-se aici ca profesor. Ca elev s-a remarcat la matematică, fiind singurul care în acea perioadă a terminat liceul cu media 10. În perioada liceului este componentul unei formații de muzică ușoară ca instrumentist la contrabas, cântând prin diverse restaurante, cu banii

Supranumit de prieteni și cunoscuți „*omul cu o mie de idei*”, profesorul Ioan NEMEȘ a fost o persoană enigmatică, cu o acuratețe a gândirii incredibilă și de o mare vioiciune spirituală.

S-a născut la data de 19.01.1924 în județul Suceava (comuna Udești), într-o familie modestă; tatăl Gheorghe, funcționar public la Finanțe, originar din Siret, mama Artemisia, casnică, din comuna Udești (Suceava). Copilăria și-a petrecut-o la casa bunicilor de la Udești alături de alți cinci frați și surori, Ioan fiind penultimul copil, alintat în familie și Neli. Familia Nemeș a avut în total opt copii, dintre care doi au murit la naștere. Împrejurimile casei bunicilor și lunca Sucevei, unde, copil fiind alerga adeseori cu pălăria după fluturi, i-au stârnit interesul pentru natură. Dar cel ce avea să-i fie un îndrumător în conturarea profilului său intelectual a fost unchiul său (fratele mamei), învățătorul și primarul Sucevei Eugen Vărzaru, prieten foarte apropiat al savantului Nicolae Iorga. De la acest unchi, profesorul Nemeș a moștenit o bibliotecă vastă printre care și multe cărți de știință, precum și o ediție completă a cărților lui N. Iorga dedicate cu autograf unchiului amintit, colecție unică, din păcate distrusă imediat

Ioan Nemeș

dominante fiind munca și altruismul”.

Motto: „M-am născut fără drepturi, doar cu îndatoriri,

PROFESORUL IOAN NEMEȘ - OMUL CU O MIE DE IDEI

Elena – Mihaela ȘTEFURĂ

¹ Ioan Dănilă, Lasylo Rakosy, „In memoriam Profesor Ioan NEMEȘ”, Buletinul Informativ al Societății Lepidopterologice române, 20, 2009, p. 166.

strânși reușind să-și cumpere cărți și haine sau să contribuie la relansarea bugetului familiei. Pasiunea pentru planorism îl propulsează în școala de piloți fără motor de la Sânpetru-Brașov unde urmează cursuri de zbor, obținând brevet de pilot fără motor.

La terminarea liceului se înscrie la Universitatea “Al.I.Cuza” din Iași, Facultatea de Științe, secția fizică-chimie, secundar matematică, după primul an de studiu fiind luat în armată și trimis pe front. Serviciul militar îl desfășoară la Școala de ofițeri rezervă de aviație de la Buzău (1944), devenind copilot în grad de sublocotenent pe un bombardier Heinkel 111 în timpul celui de-al doilea Război Mondial. După război își continuă studiile pe care le termină cu rezultate foarte bune (1943-1948) susținând examenul de licență în sesiunea mai 1949 (adeverință nr.946/07.09.2004). Datorită memoriei sale extraordinare și a faptului că prezența la cursuri nu era obligatorie, urmează în paralel și cursurile Facultății de Farmacie pe care o termină, dar fără a-și putea susține examenul de licență întrucât reformele din învățământ de la acea vreme interziceau examenul de stat la mai multe discipline. La terminarea studiilor profesorii din Iași l-au solicitat să rămână asistent universitar, dar la rugămintea mamei se reîntoarce în Suceava ca profesor de matematică la Liceul „Ștefan cel Mare”(1948-1984), după ce timp de un an profesează la Liceul „Național” din Iași.

Profesorul Nemeș era foarte îndrăgît de toți elevii lui datorită felului său prietenos de a fi și glumelor cu care își presăra lecțiile, ajungând să fie supranumit „profesorul legendă al Sucevei”. Una dintre cele mai năstrușnice întâmplări s-a petrecut pe când era profesor la o clasă foarte bună de la liceul sus amintit: „Unul dintre elevi, aflat în clasa a XII-a, trebuia să rămână, în mod normal, corigent la fizică, dar îmi părea foarte rău, fiindcă era un elev bun la alte obiecte. L-am examinat în ultima oră și știa foarte bine. L-am întrebat colegii ce să fac, fiindcă nici cu trei de 10 nu-i ieșea media. Unul dintre ei a propus să-i dau nota 12. Am făcut socoteala, media îi ieșea în această situație și i-am trecut în catalog nota 12. Toți colegii au fost solidari cu el, iar conducerea școlii nu a aflat nimic, elevul respectiv reușind apoi la facultate. Proporția de elevi reușiți a fost de 100%. La întâlnirea de 25 de ani, am revăzut cu toții nota 12 în catalog!”, după cum declara chiar el într-un interviu acordat Ziarului de Iași.

Rezultatele de la catedră l-au remarcat ca pe unul dintre profesorii foarte buni, fiind numit inspector la Secția de Învățământ și Cultură a Regiunii Suceava, funcție pe care a ocupat-o timp de 4 ani. Spre sfârșitul acestei perioade primește ca sarcină de lucru organizarea unei secții de științe naturale la Muzeul Regional din Suceava, acesta fiind și momentul în care debutează activitatea sa lepidopterologică. Pentru aceasta s-a documentat și a întocmit o tematică provizorie pentru două camere de expoziție permanentă. Cunoscând importanța insectelor a trecut la colectarea lor după ce în prealabil s-a edificat și asupra tehnicii de colectare, preparare și conservare. Fascinat de coloritul, forma aripilor, gingășia și biologia fluturilor, a realizat câteva insectare prezentate ani în șir în expoziția de bază. Atracția fluturilor a fost atât de mare pentru profesorul Nemeș, încât pasiunea pentru ei nu l-a mai părăsit niciodată, iar studiul lor i-au adus și cele mai mari satisfacții. Tot acum îl cunoaște și pe muzeograful Ioan Dănilă de care s-a atașat și cu care a colaborat până în ultimele clipe ale vieții¹.

Pe lângă obligațiile de la catedră, în perioada apostolatului, profesorul NEMEȘ s-a dovedit a fi prolific și în scrierea mai multor cărți și articole didactice. A participat la

¹ Ioan Dănilă, Lasylo Rakosy, „In memoriam Profesor Ioan NEMEȘ”, Buletinul Informativ al Societății Lepidopterologice române, 20, 2009, p. 166.

concursuri de elaborare a manualelor didactice și a reușit la concursul pentru manualul de fizică clasa a XI-a umanistă și manualul de fizică clasa a VIII-a (1964), acesta din urmă având o viață lungă fiind manual unic pentru toate școlile din țară timp de 14 ani. A scris diferite articole cu subiecte de specialitate privind metodică predării fizicii în Revista de Pedagogie și Gazeta Învățământului, articole privind ocrotirea naturii, recenzând și unele apariții editoriale. Deosebit de valoroasă și necesară a fost cartea „Insectarul meu”, un autentic ABC al tânărului entomolog care a făcut să germineze pasiunea pentru colectarea și studiul insectelor la mulți elevi, deveniți în timp entomologi apreciați în țară și străinătate. A contribuit și la formarea unor lepidopterologi precum Adrian Lungoci și Gheorghe Pătrașcu, fiind membru al Societății Lepidopterologice Române.

Una dintre pasiunile profesorului sucevean a fost și filatelia. Cu migală și artă a conceput peste 500 de ștampile cu tematică de floră - faună aplicate pe plicurile filatelice, precum și circa 60 de machete (păsări răpitoare și păsări cântătoare) pentru plicuri comandate de Poșta Română. Pentru a le realiza, profesorul Ioan Nemeș a avut nevoie de o dublă vocație, de artist și de om de știință, frumoasele desene în acuarelă fiind susținute de precizia detaliilor și nuanțele culorilor specifice florei și faunei din România. Lucrările sale au avut ecouri și în străinătate, fiind căutate mai ales de colecționarii din Germania și Franța. Cele mai rare și valoroase exemplare sunt cele de maximafilie, unde este nevoie de o ilustrată, un timbru și o ștampilă cu același desen. Colectarea de ziare și reviste, cutii de chibrituri, cutii de țigări, cutii, peturi și sticle de bere au fost alte pasiuni ale regretatului profesor. De asemenea îi plăcea vanătoarea, pescuitul (deși avea o fobie față de apă dobândită în copilărie, când, încercând să plutească într-o covată pe iazul din grădina casei, era să se înece, fiind salvat de fratele mai mare) dar și aeromodelismul (a fost instructor de aeromodelism în 1955 contribuind la reînființarea Aeroclubului Bucovina din Suceava unde a fost și președinte de onoare). Talentul său de farmacist și-l punea în aplicare în prepararea unor băuturi: berea de casă sau „tutti frutti” obținută dintr-un amestec de fragi, căpșuni, zmeură, mure, duche, pere, mere și fructe exotice cu care își servea musafirii. A fost pasionat de floricultură, având în grădina casei sere cu flori, dar și de crearea unor tablouri folosind tehnica Oshibana (arta florilor presate).

A activat intens în domeniul ocrotirii naturii, fiind vicepreședinte al Comitetului Județean pentru Ocrotirea Naturii Suceava. În acest domeniu a contribuit din plin la documentarea și legiferarea câtorva rezervații naturale din jud. Suceava, reușind să obțină statutul de specie ocrotită pe teritoriul județului sus amintit a fluturului *Parnassius apollo*. Se mândrea cu titlul de „Custode onorific pentru Natură” acordat de Academia Română prin Comisia Monumentelor Naturii: „*Această distincție onorifică îmi este cea mai dragă din toate câte le am*”. Truda atât de fecundă a profesorului Ioan Nemeș a fost apreciată de vechiul regim prin acordarea a 8 medalii și distincții, Steaua Republicii și Ordinul Muncii clasa a III-a fiind cele mai prețioase, precum și vreo zece medalii jubiliare și ocazionale. În anul 2001 a devenit Cetățean de Onoare al Municipiului Suceava și al comunei natale, Udești, iar din 12 noiembrie 2009 parcul central din municipiul Suceava poartă numele „Parcul profesor Ioan Nemeș”.

Activitatea entomologică a profesorului Ioan Nemeș debutează în anul 1965 în perioada cât a funcționat ca inspector școlar. Timp de 10 ani (1965-1975) a colectat anual între 10 și 20.000 de exemplare de insecte din aproape toate ordinele sistematice, preponderente fiind lepidopterele. Pe parcursul a cinci decenii a realizat una dintre cele mai mari colecții entomologice din țară, de peste 250.000 de exemplare, fără a socoti și vastul material care a ajuns în alte colecții cum ar fi; cca 10.000 de exemplare în colecția

vastul material care a ajuns în alte colecții cum ar fi; cca 10.000 de exemplare în colecția și mai mari colecții entomologice din țară, de peste 250.000 de exemplare, fără a socoti și preponderente fiind lepidopterele. Pe parcursul a cinci decenii a realizat una dintre cele între 10 și 20.000 de exemplare de insecte din aproape toate ordinele sistematice, perioada cât a funcționat ca inspector școlar. Timp de 10 ani (1965-1975) a colectat anual Activitatea entomologică a profesorului Ioan Nemeș debutează în anul 1965 în Suceava poartă numele „Parcul profesor Ioan Nemeș”.

Și al comunei natale, Udești, iar din 12 noiembrie 2009 parcul central din municipiul jubiliare și ocazionale. În anul 2001 a devenit Cetățean de Onoare al Municipiului Suceava Ordinul Muncii clasa a III-a fiind cele mai prețioase, precum și vreo zece medalii apreciate de vechiul regim prin acordarea a 8 medalii și distincții, Steaua Republicii și România prin Comisia Monumentelor Naturii: „*Această distincție onorifică îmi este cea apollo*”. Se mândrea cu titlul de „Custode onorific pentru Natură” acordat de Academia statului de specie ocrotită pe teritoriul județului sus amintit a fluturului *Parnassius* documentarea și legiferarea câtorva rezervații naturale din jud. Suceava, reușind să obțină statutul de specie ocrotită pe teritoriul județului sus amintit a fluturului *Parnassius* A activat intens în domeniul ocrotirii naturii, fiind vicepreședinte al Comitetului flori, dar și de crearea unor tablouri folosind tehnica Oshibana (arta florilor presate).

care își servea musafirii. A fost pasionat de floricultură, având în grădina casei sere cu dintr-un amestec de fragi, căpșuni, zmeură, mure, duche, pere, mere și fructe exotice cu punea în aplicare în prepararea unor băuturi: berea de casă sau „tutti frutti” obținută Bucovina din Suceava unde a fost și președinte de onoare). Talentul său de farmacist și-l fost instructor de aeromodelism în 1955 contribuind la reînființarea Aeroclubului grădina casei, era să se înece, fiind salvat de fratele mai mare) dar și aeromodelismul (a de apă dobândită în copilărie, când, încercând să plutească într-o covată pe iazul din regretatului profesor. De asemenea îi plăcea vanătoarea, pescuitul (deși avea o fobie față de chibrituri, cutii de țigări, cutii, peturi și sticle de bere au fost alte pasiuni ale de o ilustrată, un timbru și o ștampilă cu același desen. Colectarea de ziare și reviste, cutii Franța. Cele mai rare și valoroase exemplare sunt cele de maximafilie, unde este nevoie sale au avut ecouri și în străinătate, fiind căutate mai ales de colecționarii din Germania și de precizia detaliilor și nuanțele culorilor specifice florei și faunei din România. Lucrările o dublă vocație, de artist și de om de știință, frumoasele desene în acuarelă fiind susținute comandate de Poșta Română. Pentru a le realiza, profesorul Ioan Nemeș a avut nevoie de precum și circa 60 de machete (păsări răpitoare și păsări cântătoare) pentru plicuri conceput peste 500 de ștampile cu tematică de floră - faună aplicate pe plicurile filatelice, Una dintre pasiunile profesorului sucevean a fost și filatelia. Cu migală și artă a Gheorghe Pătrașcu, fiind membru al Societății Lepidopterologice Române.

și strănătate. A contribuit și la formarea unor lepidopterologi precum Adrian Lungoci și colectarea și studiul insectelor la mulți elevi, deveniți în timp entomologi apreciați în țară autentic ABC al tânărului entomolog care a făcut să germineze pasiunea pentru apariții editoriale. Deosebit de valoroasă și necesară a fost cartea „Insectarul meu”, un Pedagogie și Gazeta Învățământului, articole privind ocrotirea naturii, recenzând și unele diferite articole cu subiecte de specialitate privind metodică predării fizicii în Revista de având o viață lungă fiind manual unic pentru toate școlile din țară timp de 14 ani. A scris fizică clasa a XI-a umanistă și manualul de fizică clasa a VIII-a (1964), acesta din urmă concursuri de elaborare a manualelor didactice și a reușit la concursul pentru manualul de

lui Aurelian POPESCU-GORJ, aprox. 2.000 de exemplare în colecția OLARU, apoi în colecția PEIU, STĂNOIU și CĂPUȘE căruia i-a împrumutat întreaga sa colecție de Coleophoridae (cca. 1.000 ex.) pentru studiu în vederea tezei. Dispariția regretatului cercetător și a bunului său prieten a atras (misterios) și dispariția întregii colecții. O altă parte, apreciabilă, a folosit-o pentru schimbul de material entomologic cu lepidopterologi din țară (Vladimir OLARU, Mihai PEIU, Iosif CĂPUȘE), iar aproximativ o treime dintre lepidoptere le-a folosit pentru schimb cu colecționari din străinătate pentru care a primit aproape 3.000 de exemplare de fluturi exotici.

Tot în această perioadă a publicat patru lucrări din ordinul Diptera în care prezintă genul *Tropidia* cu 4 specii noi pentru fauna României, iar în cele două lucrări referitoare la ordinul Heteroptera îmbogățește cunoașterea faunei României cu 4 specii și 11 forme noi.

În cercetarea propriu-zisă a lepidopterelor debutează cu o comunicare întocmită cu viitorului lac de acumulare (1964-1965).

În cercetarea propriu-zisă a lepidopterelor debutează cu o comunicare întocmită cu Aurelian Popescu-Gorj, tipărită în *Travaux du Museum National d'Histoire Naturelle* "Grigore Antipa", București, 1965, după care, aproape în fiecare an a prezentat câte una sau mai multe comunicări redactate singur sau în colaborare cu câte unul dintre colaboratorii: Iosif Căpușe, Vladimir Olaru, Mihai Peiu, Ioan Stănoiu, Ioan Drăghia ș.a., însumând 63 de comunicări științifice tipărite în reviste din țară și din străinătate. În lucrările din această perioadă sunt cuprinse următoarele 8 specii noi pentru știință: *Carposina orientella* Stănoiu & Nemeș, 1968, *Ancylis bucovinella* Peiu & Nemeș, 1969, *Stigmella (Fomoria) niculescui* Nemeș, 1970, *Stigmella (Fomoria) peiui* Nemeș, 1972, *Calamotropa olarui* Nemeș, 1972, *Philedonides alexinschii* Stănoiu & Nemeș, 1974, *Dichrorampha niculescui* Stănoiu & Nemeș, 1974, *Laspeyresia peiui* Stănoiu & Nemeș, 1974, și peste 25 de forme noi pentru știință, dintre care se remarcă *Parnassius apollo f. alexinschii*. Mai menționează semnalarea unui gen și două specii noi pentru fauna Europei, alte 10 genuri și 151 de specii noi pentru fauna României. Speciile noi pentru lepidopterologii cu care a colaborat i-au dedicat, în semn de apreciere a rezultatelor cercetărilor și altruismului său, genurile *Nemesiana* și *Ionemesia* Căpușe, 1971, și speciile *Goniodoma nemesi* Căpușe, 1971, *Idaea nemesi* Olaru, 1973, *Cnephasia nemesii* Stănoiu, 1974.

În cercetarea propriu-zisă a lepidopterelor debutează cu o comunicare întocmită cu Aurelian Popescu-Gorj, tipărită în *Travaux du Museum National d'Histoire Naturelle* "Grigore Antipa", București, 1965, după care, aproape în fiecare an a prezentat câte una sau mai multe comunicări redactate singur sau în colaborare cu câte unul dintre colaboratorii: Iosif Căpușe, Vladimir Olaru, Mihai Peiu, Ioan Stănoiu, Ioan Drăghia ș.a., însumând 63 de comunicări științifice tipărite în reviste din țară și din străinătate. În lucrările din această perioadă sunt cuprinse următoarele 8 specii noi pentru știință: *Carposina orientella* Stănoiu & Nemeș, 1968, *Ancylis bucovinella* Peiu & Nemeș, 1969, *Stigmella (Fomoria) niculescui* Nemeș, 1970, *Stigmella (Fomoria) peiui* Nemeș, 1972, *Calamotropa olarui* Nemeș, 1972, *Philedonides alexinschii* Stănoiu & Nemeș, 1974, *Dichrorampha niculescui* Stănoiu & Nemeș, 1974, *Laspeyresia peiui* Stănoiu & Nemeș, 1974, și peste 25 de forme noi pentru știință, dintre care se remarcă *Parnassius apollo f. alexinschii*. Mai menționează semnalarea unui gen și două specii noi pentru fauna Europei, alte 10 genuri și 151 de specii noi pentru fauna României. Speciile noi pentru lepidopterologii cu care a colaborat i-au dedicat, în semn de apreciere a rezultatelor cercetărilor și altruismului său, genurile *Nemesiana* și *Ionemesia* Căpușe, 1971, și speciile *Goniodoma nemesi* Căpușe, 1971, *Idaea nemesi* Olaru, 1973, *Cnephasia nemesii* Stănoiu, 1974.

Tot în această perioadă a publicat patru lucrări din ordinul Diptera în care prezintă genul *Tropidia* cu 4 specii noi pentru fauna României, iar în cele două lucrări referitoare la ordinul Heteroptera îmbogățește cunoașterea faunei României cu 4 specii și 11 forme noi.

lui Aurelian POPESCU-GORJ, aprox. 2.000 de exemplare în colecția OLARU, apoi în colecția PEIU, STĂNOIU și CĂPUȘE căruia i-a împrumutat întreaga sa colecție de Coleophoridae (cca. 1.000 ex.) pentru studiu în vederea tezei. Dispariția regretatului cercetător și a bunului său prieten a atras (misterios) și dispariția întregii colecții. O altă parte, apreciabilă, a folosit-o pentru schimbul de material entomologic cu lepidopterologi din țară (Vladimir OLARU, Mihai PEIU, Iosif CĂPUȘE), iar aproximativ o treime dintre lepidoptere le-a folosit pentru schimb cu colecționari din străinătate pentru care a primit aproape 3.000 de exemplare de fluturi exotici.

Pentru a realiza impresionanta sa colecție, profesorul Nemeș a colindat toată țara ("Oriunde pui degetul pe harta României, la 20-30 km trebuie să fi fost eu după fluturi"), dar a făcut și multe excursii în străinătate (Europa și sudul Asiei, respectiv China și Coreea. Odiștea sa entomologică a fost presărată și cu întâmplări picante despre care profesorul povestește cu mare haz. În anul 1972, în timp ce alerga după fluturi în apropierea Marelui Zid Chinezesc, a fost arestat, fiind reținut timp de peste 6 ore. "Aveam un brâu cu fel de fel de sticlucе, de parcă erau cartușe. Deși aveam aprobare de la Academia din Beijing ca să prind fluturi, am fost reținut, deoarece eram echipat prea bizar pentru polițiștii chinezi". El a fost reținut de câteva ori și în România. Un "milițian" din Vatra Dornei l-a arestat într-o noapte în timp ce se afla în fața unei vitrine încercând să prindă un fluture. "Am fost arestat, probabil, pentru că în cele mai interesante romane de aventuri exista un spion camuflat într-un entomolog care trage cu ochiul", își amintea, mai târziu, profesorul. La Gura Văii, în apropierea hidrocentralei de la Porțile de Fier, el a fost reținut de doi grăniceri și dus cu baioneta la spate până la Orșova pentru că a răspuns apelului Academiei Române de a studia microlepidopterele de pe suprafața viitorului lac de acumulare (1964-1965).

În cercetarea propriu-zisă a lepidopterelor debutează cu o comunicare întocmită cu Aurelian Popescu-Gorj, tipărită în *Travaux du Museum National d'Histoire Naturelle* "Grigore Antipa", București, 1965, după care, aproape în fiecare an a prezentat câte una sau mai multe comunicări redactate singur sau în colaborare cu câte unul dintre colaboratorii: Iosif Căpușe, Vladimir Olaru, Mihai Peiu, Ioan Stănoiu, Ioan Drăghia ș.a., însumând 63 de comunicări științifice tipărite în reviste din țară și din străinătate. În lucrările din această perioadă sunt cuprinse următoarele 8 specii noi pentru știință: *Carposina orientella* Stănoiu & Nemeș, 1968, *Ancylis bucovinella* Peiu & Nemeș, 1969, *Stigmella (Fomoria) niculescui* Nemeș, 1970, *Stigmella (Fomoria) peiui* Nemeș, 1972, *Calamotropa olarui* Nemeș, 1972, *Philedonides alexinschii* Stănoiu & Nemeș, 1974, *Dichrorampha niculescui* Stănoiu & Nemeș, 1974, *Laspeyresia peiui* Stănoiu & Nemeș, 1974, și peste 25 de forme noi pentru știință, dintre care se remarcă *Parnassius apollo f. alexinschii*. Mai menționează semnalarea unui gen și două specii noi pentru fauna Europei, alte 10 genuri și 151 de specii noi pentru fauna României. Speciile noi pentru lepidopterologii cu care a colaborat i-au dedicat, în semn de apreciere a rezultatelor cercetărilor și altruismului său, genurile *Nemesiana* și *Ionemesia* Căpușe, 1971, și speciile *Goniodoma nemesi* Căpușe, 1971, *Idaea nemesi* Olaru, 1973, *Cnephasia nemesii* Stănoiu, 1974.

Tot în această perioadă a publicat patru lucrări din ordinul Diptera în care prezintă genul *Tropidia* cu 4 specii noi pentru fauna României, iar în cele două lucrări referitoare la ordinul Heteroptera îmbogățește cunoașterea faunei României cu 4 specii și 11 forme noi.

Asupra colecției profesorului și-au îndreptat atenția cercetătorii entomologi prof.univ.dr.Gheorghe Mustață, prof.univ.dr.Victor Ciochia și prof.univ. dr. Ionel Petcu, ihneumologi din școala eminentului prof.univ. Mihai Constantineanu. Cercetătorii amintiți, cercetând doar un fragment din imensa colecție, au prezentat 6 comunicări în care sunt menționate 2 genuri și 12 specii noi pentru fauna României. Cercetătorul Andi Lehrer a publicat 2 lucrări din ordinul Diptera cu genuri și specii noi pentru fauna României, iar muzeograful Ioan Dănilă specia *Carabus auratus* L., nouă pentru fauna României².

După 1976 întrerupe pentru o perioadă cercetarea lepidopterologică din cauza îmbolnăvirii soției sale, Ligia, care dobândește o alergii la naftalină, cloroform și alte odoruri emantate de conservanții folosiți la prepararea insectelor. Cuprins de remușcări, profesorul Nemeș abandonează pentru o perioadă fluturii, dedicându-se în totalitate îngrijirii ființei care l-a iubit și susținut în formarea personalității sale. Deși era vorba de o boală incurabilă și galopantă (un neoplasm care-i cuprinsese plămâni), printr-o îngrijire exemplară, reușește în mod miraculos să-i prelungească viața cu 8 ani, cu o alimentație rațională, prin tratamentul „Reiki”(acumularea de energie universală prin intermediul palmelor) și prin efectul de piramidă. În mijlocul suferinței, ingeniosul profesor a construit o piramidă din bare de cupru cu o înălțime de 2 metri, unde soția sa își petrecea multe ore, simțindu-se din ce în ce mai bine (ideea efectelor terapeutice a piramidelor și-a dorit să o implementeze și în parcurile de pe teritoriul municipiului Suceava). De dragul soției, dar și a fluturilor, profesorul hotărăște să doneze colecția muzeului sucevean, ofertă care i-a fost refuzată și astfel imensa colecție, un adevărat tezaur științific, ajunge la Muzeul de Științele Naturii din Dorohoi. Ulterior, donează muzeului din Dorohoi și biblioteca de specialitate cu peste 5.000 volume de cărți.

După reluarea activității lepidopterologice în 2001, conștient de faptul că timpul se comprimă de la un an al altul, se concentrează asupra familiei Coleophoridae, și parțial Tortricidae, reușind ca numai în trei ani să descrie 19 specii noi pentru știință studiind peste 1.000 de exemplare, inclusiv pe baza armăturilor genitale (preparate microscopice); *Ischnophanes davidii*, *Longibacillia suceavella*, *Kuznetzovlia vicolii*, *Amseliphora* (*Amselgia*) *assisi*, *Klinzigedia litorella*, *Stollia lygia*, *Hamuliella patrasculi*, *Hamuliella capusiella*, *Metriotes bucovinella*, *Damophila moldaviella*, *Quadratia bucovinae*, *Membrania* (*Longibacillia*) *stanouii*, *Amseliphora* (*Amseliphora*) *segheidinii*, *Multicoloria alexinschiella*, *Lavaria graurii*, *Coleophora danilae*, *Aureliania* (*Nosyrislia*) *bucovinensis* și *Patzakia dragusani*, toate din familia Coleophoridae. Fidel colaboratorilor săi a dedicat majoritatea speciilor nou descise acestora. Pentru specia dedicată soției sale Ligia, a ales și un gen cu o muzicalitate aparte - *Stollia lygia*. De asemenea a mai semnalat *Amseliphora* (*Amselgia*) *felixella* (Baldizzone, 1994), *Coleophora graciella* (Toll, 1952), *Augasma atraphaxidellum* (Kuznetsov, 19579), *Aureliania* (*Ecebalia*) *lycaoniae* (Baldizzone, 1994) care sunt specii noi pentru fauna Europei, precum și alte 23 specii noi pentru fauna României³.

Elanul și dorința ardentă de a recupera timpul pierdut este umbră de incapacitatea de a-și procura materialele necesare studiului insectelor. Pentru aceasta apelează la prof. L. Rakosy de la Facultatea de Biologie din Cluj și la prof. I. Andriescu de la Facultatea de Biologie din Iași, dar își vinde și restul bibliotecii cu literatură din toate genurile literare

² *Ibidem*, p 168.

³ *Ibidem*, pp 168-169.

² *Ibidem*, p 168.

³ *Ibidem*, pp 168-169.

Elanul și dorința ardentă de a recupera timpul pierdut este umbră de incapacitatea de a-și procura materialele necesare studiului insectelor. Pentru aceasta apelează la prof. L. Rakosy de la Facultatea de Biologie din Cluj și la prof. I. Andriescu de la Facultatea de Biologie din Iași, dar își vinde și restul bibliotecii cu literatură din toate genurile literare

După reluarea activității lepidopterologice în 2001, conștient de faptul că timpul se comprimă de la un an al altul, se concentrează asupra familiei Coleophoridae, și parțial Tortricidae, reușind ca numai în trei ani să descrie 19 specii noi pentru știință studiind peste 1.000 de exemplare, inclusiv pe baza armăturilor genitale (preparate microscopice); *Ischnophanes davidii*, *Longibacillia suceavella*, *Kuznetzovlia vicolii*, *Amseliphora* (*Amselgia*) *assisi*, *Klinzigedia litorella*, *Stollia lygia*, *Hamuliella patrasculi*, *Hamuliella capusiella*, *Metriotes bucovinella*, *Damophila moldaviella*, *Quadratia bucovinae*, *Membrania* (*Longibacillia*) *stanouii*, *Amseliphora* (*Amseliphora*) *segheidinii*, *Multicoloria alexinschiella*, *Lavaria graurii*, *Coleophora danilae*, *Aureliania* (*Nosyrislia*) *bucovinensis* și *Patzakia dragusani*, toate din familia Coleophoridae. Fidel colaboratorilor săi a dedicat majoritatea speciilor nou descise acestora. Pentru specia dedicată soției sale Ligia, a ales și un gen cu o muzicalitate aparte - *Stollia lygia*. De asemenea a mai semnalat *Amseliphora* (*Amselgia*) *felixella* (Baldizzone, 1994), *Coleophora graciella* (Toll, 1952), *Augasma atraphaxidellum* (Kuznetsov, 19579), *Aureliania* (*Ecebalia*) *lycaoniae* (Baldizzone, 1994) care sunt specii noi pentru fauna Europei, precum și alte 23 specii noi pentru fauna României³.

După 1976 întrerupe pentru o perioadă cercetarea lepidopterologică din cauza îmbolnăvirii soției sale, Ligia, care dobândește o alergii la naftalină, cloroform și alte odoruri emantate de conservanții folosiți la prepararea insectelor. Cuprins de remușcări, profesorul Nemeș abandonează pentru o perioadă fluturii, dedicându-se în totalitate îngrijirii ființei care l-a iubit și susținut în formarea personalității sale. Deși era vorba de o boală incurabilă și galopantă (un neoplasm care-i cuprinsese plămâni), printr-o îngrijire exemplară, reușește în mod miraculos să-i prelungească viața cu 8 ani, cu o alimentație rațională, prin tratamentul „Reiki”(acumularea de energie universală prin intermediul palmelor) și prin efectul de piramidă. În mijlocul suferinței, ingeniosul profesor a construit o piramidă din bare de cupru cu o înălțime de 2 metri, unde soția sa își petrecea multe ore, simțindu-se din ce în ce mai bine (ideea efectelor terapeutice a piramidelor și-a dorit să o implementeze și în parcurile de pe teritoriul municipiului Suceava). De dragul soției, dar și a fluturilor, profesorul hotărăște să doneze colecția muzeului sucevean, ofertă care i-a fost refuzată și astfel imensa colecție, un adevărat tezaur științific, ajunge la Muzeul de Științele Naturii din Dorohoi. Ulterior, donează muzeului din Dorohoi și biblioteca de specialitate cu peste 5.000 volume de cărți.

Asupra colecției profesorului și-au îndreptat atenția cercetătorii entomologi prof.univ.dr.Gheorghe Mustață, prof.univ.dr.Victor Ciochia și prof.univ. dr. Ionel Petcu, ihneumologi din școala eminentului prof.univ. Mihai Constantineanu. Cercetătorii amintiți, cercetând doar un fragment din imensa colecție, au prezentat 6 comunicări în care sunt menționate 2 genuri și 12 specii noi pentru fauna României. Cercetătorul Andi Lehrer a publicat 2 lucrări din ordinul Diptera cu genuri și specii noi pentru fauna României, iar muzeograful Ioan Dănilă specia *Carabus auratus* L., nouă pentru fauna României².

pentru a face rost de bani necesari achiziționării acelor entomologice, lamelor și lamelelor. Dar marea sa deziluzie a fost atunci, când, deși își procurase materialele necesare, a constatat că degetele mâinilor nu-l mai ascultau. Văzând că nu mai poate lucra la prepararea genitivalilor (atât de importante în determinare speciilor și genurilor de fluturi), profesorul intră într-o ușoară depresie psihică din care cu mare greutate s-a eliberat, dedicându-se prelucrării familiei Tortricidae din colecția sa. Astfel, „*Tortricidae din România*”, X (Lepidoptera) este ultima lucrare publicată⁴. Studiul și prelucrarea științifică a familiei Tortricidae a fost una dintre ultimele sale dorințe, dar și aceea de a adăuga colecției personale exemplarul prin care aceasta să ajungă la imensa cifră de 300.000 de exemplare. O altă dorință, mărturisită într-o scrisoare autobiografică, a fost aceea de a defini prima fascicolă a catalogului colecției de fluturi „*urmând ca în următorii 30-40 de ani să duc la capăt această întreprindere*”. Din păcate, dorințele i-au rămas neîmplinite, în seara zilei de 10 ianuarie 2009 sufletul său purtat de roiri de fluturi a părăsit corpul fizic. În toată existența sa și-a păstrat echilibrul și vitalitatea ieșite din comun printr-o gândire pozitivă, optimism și modestie. Insectele, și mai ales fluturii, au reprezentat pentru el un obiect de studiu, un remediu, un partener de viață, un fel spre o continuă cunoaștere de sine și perfecțiune.

Profesorul I. Nemeș a fost unul dintre entomologii reprezentativi ai României, activitatea sa entomologică desfășurată pe parcursul a cinci decenii constituind un exemplu de excepție și pasiune pentru colecționarii și cercetătorii vieții insectelor.

Notă: Aduc pe această cale mulțumiri domnului Mircea TEODOSIU, nepotul și moștenitorul profesorului NEMEȘ, prin a cărui bunăvoință am avut acces la documente și date personale ale profesorului, și care, ne-a relatat detalii privind viața și activitatea regretatului lepidopterolog.

Bibliografie

I. Ioan Dănilă, Lasylo Rakoșy, „*In memoriam Profesor Ioan NEMEȘ*”, Buletinul informativ al Societății lepidopterologice române, 20, 2009, pp.165-174.

⁴ Studii și Cercetări, Muzeul de Științele Naturii Piatra Neamț X, 2006, pp. 299 – 308, *apud ibidem*, p. 170.

pentru a face rost de bani necesari achiziționării acelor entomologice, lamelor și lamelelor. Dar marea sa deziluzie a fost atunci, când, deși își procurase materialele necesare, a constatat că degetele mâinilor nu-l mai ascultau. Văzând că nu mai poate lucra la prepararea genitivalilor (atât de importante în determinare speciilor și genurilor de fluturi), profesorul intră într-o ușoară depresie psihică din care cu mare greutate s-a eliberat, dedicându-se prelucrării familiei Tortricidae din colecția sa. Astfel, „*Tortricidae din România*”, X (Lepidoptera) este ultima lucrare publicată⁴. Studiul și prelucrarea științifică a familiei Tortricidae a fost una dintre ultimele sale dorințe, dar și aceea de a adăuga colecției personale exemplarul prin care aceasta să ajungă la imensa cifră de 300.000 de exemplare. O altă dorință, mărturisită într-o scrisoare autobiografică, a fost aceea de a defini prima fascicolă a catalogului colecției de fluturi „*urmând ca în următorii 30-40 de ani să duc la capăt această întreprindere*”. Din păcate, dorințele i-au rămas neîmplinite, în seara zilei de 10 ianuarie 2009 sufletul său purtat de roiri de fluturi a părăsit corpul fizic. În toată existența sa și-a păstrat echilibrul și vitalitatea ieșite din comun printr-o gândire pozitivă, optimism și modestie. Insectele, și mai ales fluturii, au reprezentat pentru el un obiect de studiu, un remediu, un partener de viață, un fel spre o continuă cunoaștere de sine și perfecțiune.

Profesorul I. Nemeș a fost unul dintre entomologii reprezentativi ai României, activitatea sa entomologică desfășurată pe parcursul a cinci decenii constituind un exemplu de excepție și pasiune pentru colecționarii și cercetătorii vieții insectelor.

Notă: Aduc pe această cale mulțumiri domnului Mircea TEODOSIU, nepotul și moștenitorul profesorului NEMEȘ, prin a cărui bunăvoință am avut acces la documente și date personale ale profesorului, și care, ne-a relatat detalii privind viața și activitatea regretatului lepidopterolog.

Bibliografie

I. Ioan Dănilă, Lasylo Rakoșy, „*In memoriam Profesor Ioan NEMEȘ*”, Buletinul informativ al Societății lepidopterologice române, 20, 2009, pp.165-174.

⁴ Studii și Cercetări, Muzeul de Științele Naturii Piatra Neamț X, 2006, pp. 299 – 308, *apud ibidem*, p. 170.